

Xəyalə XƏLİLOVA
Bibliografyaşünaslıq kafedrasının magistrantı

**ÜMUMMİLLİ LİDERİMİZ HEYDƏR ƏLİYEVƏ HƏSR
OLUNMUŞ “MÜSTƏQİLLİYİMİZ ƏBƏDİDİR”
ÇOXCİLDLİYİNİN AXTARIŞ İMKANLARI**

Biz nadir bir irsin varisləriyik. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu irsə layiq olmağa çalışaraq böyük bir tarixi keçmiş, zəngin mədəniyyəti, yüksək mənəviyyatı olan ölkəmizin həm dünəninə, həm bu gününə, həm də gələcəyinə dərin bir məsuliyyət hissi ilə yanaşmalıdır.

Heydər Əliyev

Açar sözlər: Qeydlər, şəxsi adlar, coğrafi adlar, köməkçi göstərici, çoxcildlik.

Ключевые слова: заметки, личные имена, географические названия, вспомогательные указания, многотомник

Keywords: notes, personal names, geographic names, auxiliary indexes, voluminous edition.

Azərbaycanın XX əsr tarixinin əlli ildən çox dövrü Heydər Əliyev şəxsiyyəti ilə sıx bağlıdır. Heydər Əliyev yeni Azərbaycanın qurucusudur. Heydər Əliyev şəxsiyyəti öyrənilməmiş dünyadır. Bu nadir dühanın siyasət aləmini, bitib-tükənməyən, sahilləri görünməyən ümmana bənzətmək olar. Misilsiz dövlət xadimi kimi ən nadir, ən mürəkkəb, hətta çıxılmaz hesab olunan vəziyyətlərdən Vətən üçün, doğma xalqından ötrü heç kəsin gözləmədiyi ən yaxşı çıxış yolu tapmaq bacarığı Allahın ona bəxş etdiyi vergidir. Bütün bunların hamısı bir keyfiyyət altında birləşir: Heydər Əliyev böyük Azərbaycandır, Azərbaycan xalqının, Azərbaycan torpağının misilsiz təəssübkeşidir. Bu nadir keyfiyyət Heydər Əliyev fəaliyyətinin bütün dövrləri üçün səciyyəvidir.

Sadə zəhmətkeş bir azərbaycanlı ailəsində dünyaya göz açan və tükənməz fitri istedad sahibi olan Heydər Əliyev doğma xalqının dərdlərinə dərinədən bələd olan, hələ çox gənc ikən məkrli qonşuların min bir hiyləsini öz gözləri ilə görən, mükəmməl təhsil almış, o cümlədən tarixi biliklərə dərinədən yiyələnmiş, son dərəcə geniş dünyagörüşünə və konkret biliklərə malik olan nadir tarixi şəxsiyyət olmuşdur. O, yarım əsrdən artıq zəngin idarəçilik təcrübəsinə malik olan, müxtəlif xarakterli və səviyyəli idarəçilik sistemlərinə bələd, SSRİ kimi nəhəng bir dövlətin rəhbərlərindən biri səviyyəsinə ucalan nadir siyasətçi olmuşdur (2,s.16).

Belə bir şəxsiyyət haqqında yüzlərlə maraqlı əsərin yazılması heç də təsadüfi deyil. Xalqımızın tanınmış yazıçı və şairləri öz ümummilli liderini tərənnüm edən bir-birindən dəyərli sənət nümunələri yaratmışlar. Bu geniş sənət kütləsini məhz biblioqrafiya elminin köməyi ilə ümumiləşdirmək və oxucuları Heydər Əliyevə həsr edilmiş bütün əsərlər haqqında məlumatlandırmaq mümkün olmuşdur.

Bu zamana qədər Heydər Əliyevin bütün yaradıcılığını və ona həsr edilmiş əsərləri, eyni zamanda onun çıxışlarını əks etdirən sənədlərdən biri “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyidir. “Müstəqilliyimiz əbədidir çoxcildliyi” ümummilli lider Heydər Əliyevin irsini öyrənmək baxımından olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir. “Müstəqilliyimiz əbədidir çoxcildliyi” 1997-ci ildən nəşr olunmağa başlanmışdır. Hal-hazırda 38 cildi nəşr olunmuşdur. Burada Heydər Əliyevin ölkəmizdə, o cümlədən xaricdə olan çıxışları, onun nitqləri, fikir və düşüncələri haqqında olan məlumatlar öz əksini tapmışdır.

Çoxcildliyin I və IX cildlərinin köməkçi göstəricisi 2008-ci ildə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən tərtib edilmişdir (4,s.3).

Köməkçi göstəricidə çoxcildliyin mətnində verilən qeydlər, şəxsi və coğrafi adlar əlifba sırası ilə qruplaşdırılmışdır. Beləliklə çoxcildliyin müvafiq cildlərindəki materiallar sistemli formada bir yerə toplanaraq göstəricidə öz əksini tapmışdır.

Göstərici “Qeydlər”, “Mövzu”, “Şəxsi adlar”, “Coğrafi adlar” bölmələrindən ibarətdir. Qeydlər bölməsində çoxcildlikdə qeyd olunmuş dövlətlər, ictimai təşkilatlar, təşkilat və şirkətlərin başçıları haqqında məlumatlar öz əksini tapmışdır. Belə ki, göstəricinin “Qeydlər” bölməsinə nəzər yetirdikdə oxucuya aydın olur ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin Avropa şurası ilə əlaqədar çıxışları “Müstəqilliyimiz əbədidir çoxcildliyi”nin III; V; VI; VII; VIII; XIX cildlərində öz əksini tapmışdır. Bununla da istifadəçilər lazımı məlumatları əldə etmək üçün çoxcildliyin bütün cildlərini axtarmaq məcburiyyətində qalmır, göstəricinin köməyi ilə tez bir zamanda axtarışı “Müstəqilliyimiz əbədidir çoxcildliyi”nin I-IX cildlərinin köməkçi göstəricisi vasitəsilə həyata keçirirlər.

Göstəricidən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə məlumatların yerləşdiyi cildlər qara hərflərlə göstərilmiş, onların qarşısında isə səhifələr qeyd olunmuşdur. Göstəriciyə əsasən müəyyən etmək olar ki, “Yeni Azərbaycan” partiyası ilə əlaqədar materiallar çoxcildliyin 8-ci cildində 331, 341, 447, 457-ci səhifələrində öz əksini tapmışdır. Ulu öndərimizin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ilə bağlı olan fikirləri isə çoxcildliyin I; II; V; və VI cildlərində öz əksini tapmışdır.

“Mövzu” göstəricisi bölməsində adından da bəlli olduğu kimi, müəyyən mövzularla əlaqədar olan və çoxcildlikdə yer almış materiallar haqqında məlumat verilmişdir.

Bu bölmədə Heydər Əliyevin Azərbaycan–Türkiyə münasibətləri, Azərbaycan–Türkiyə əməkdaşlığı, Azərbaycan–Türkiyə əməkdaşlıq şurası haqqında olan çıxışları barədə materiallar da verilmişdir. Azərbaycan–Türkiyə münasibətlərinin, qardaşlığının nə dərəcədə inkişaf etdiyini, ümummilli liderimizin bu qardaşlığa verdiyi qiyməti görmək üçün göstəricidəki qeydləri nəzərdən keçirmək kifayətdir.

Türkiyə–Azərbaycan münasibətlərinin hörmətli prezidentimiz Heydər Əliyev üçün nə qədər önəmli olduğunu göstərən çıxışlardan biri 1993-cü il, oktyabrın 26-sında Bakıda keçirilmiş “Türkiyə Cumhuriyyəti-70” adlı elmi praktiki konfransdakı nitqidir. Həmin çıxışda ümumilliyet lideri Türk Xalq Cumhuriyyətinin yaranmasının 70 illiyinin təkcə Türkiyənin deyil, eyni zamanda bütün Azərbaycan xalqının bayramı olduğunu bu sözlər ilə ifadə edir: “Soykökümüz, adət və ənənələrimizin, bir çox müqəddəs mənəvi sərvətlərimizin ayrılmaz tellərlə bir-birinə bağlı olduğu türk xalqının bu böyük bayramı eyni zamanda Azərbaycan üçün də əziz gündür.”(3,c.I,s.141)

Həmin bu nitq “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin I cildində 141-ci səhifəsində qeyd olunmuşdur. Prezident Heydər Əliyev eyni zamanda Türkiyənin Respublika elan edilməsinin 70 illiyi münasibətilə Türkiyə prezidenti S. Dəmirələ ünvanladığı məktubda Azərbaycan xalqının qəlbindəki Türkiyə sevgisini belə ifadə edir: “Azərbaycanlıların qəlbində Türkiyənin xüsusi yeri var. Sizin müdrikiyiniz sayəsində Azərbaycan və Türkiyə daha da yaxın olacaq, daha da doğmalaşacaqdır.” (28 oktyabr 1993-cü il) (3,c.I,s.143)

Bu məktub isə “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin I cildinin 143-cü səhifəsində əksini tapmışdır. İstifadəçilər üçün təkcə Türkiyə ilə deyil, bütün dünya ölkələri ilə bağlı ölkəmizin münasibətlərini Heydər Əliyev cənablarının çıxışlarını və fikirlərini öyrənmək baxımından bu göstərici böyük əhəmiyyətə malikdir.

Ümumilikdə digər xarici ölkələrlə Azərbaycan münasibətlərini izləmək baxımından “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin I-X cildlərinin köməkçi göstəricisində yer alan “Coğrafi adlar” göstəricisi də böyük əhəmiyyətə malikdir. Belə ki, burada təkcə ümumilliyet lideri Heydər Əliyevin dünyanın bir sıra ölkələri ilə əlaqədar deyil, eyni zamanda Azərbaycanın bir-birindən gözəl guşələri, rayonları, kəndlərində olan çıxışları, həmçinin onlar haqqında olan düşüncələri əks olunmuşdur. Göstəricinin bu bölməsinə nəzər saldıqda bəlli olur ki, Heydər Əliyev cənablarının Nardaran kəndi haqqında olan fikirləri

“Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin I cildinin 481-ci səhifəsində, Pırşağı haqqında olan fikirləri VI cildin 212-ci səhifəsində, Maştağa və Suraxanı kəndləri haqqındakı fikirləri isə müvafiq olaraq VI cildin 48-ci səhifəsində və II cildin 149, 151 və 156-cı səhifələrində yer almışdır. Çoxcildlikdə eyni zamanda Balaxanı (c.V. s.400), Binə (c.I, s.414; s.546) Əmircan (c.III, s.50), Keşlə (c.III, s.407) Şüvəlan (c.I, s. 480) kəndləri haqqında məlumatlar da əks olunmuşdur. Ümumilikdə Abşeron haqqında olan məlumatlar isə I (s.58), II (s.149; s.156), IV (s.382; 384; 385), VIII (s.373) və IX (s.130) cildlərdə yer almışdır. Bakı şəhəri haqqında olan məlumatları əldə etmək baxımından “Coğrafi adlar” göstəricisi mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bölməyə nəzər saldıqda aydın olur ki, bu haqda olan çıxışları çoxcildliyin I; II; III; IV; V; VI; VII; VIII; XIX-cu cildlərinin müvafiq səhifələrindən əldə etmək mümkündür.

Köməkçi göstəricinin “Şəxsi adlar” bölməsində ulu öndərin Azərbaycanın inkişafı, tarixi və mədəniyyətində böyük rol oynayan mühüm şəxsiyyətlər haqqında fikirlərinin yer aldığı cildlər və onların səhifələri göstərilmişdir. Heydər Əliyev cənablarının prezident İlham Əliyev haqqında fikirlərilə maraqlanan oxucular köməkçi göstəricinin I (s.55), II (s.202), V (s.38) və VIII (s.338) cildlərdən məlumat ala bilərlər.

Heydər Əliyev kitaba, kitabxanaya yüksək qiymət vermişdir. “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin I-IX cildlərinin köməkçi aparatına əsasən qeyd edə bilərik ki, ulu öndərin Axundova adına Milli Kitabxanada kitabxana, kitab haqqında olan fikirləri “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin III və V cildlərində öz əksini tapmışdır.

Çoxcildliyin III cildində ulu öndər Heydər Əliyevin Axundov adına Milli kitabxanada “Vətənə, dövlətə, xalqa sədaqət andı” miniatur kitabının təqdimat sərgisində kitabxana haqqında bu fikirləri söyləmişdir: “Kitabxana xalq, millət üçün müqəddəs bir yer, mənəviyyat, bilik, zəka mənbəyidir. Ona görə də kitabxanaya daimi hörmət xalqımızın mədəniyyətini nümayiş etdirən amillərdən biridir. Mən bu kitabxanaya dəfələrlə gəlmişəm. Amma bu gün kitabxananın astanasından keçərkən çox böyük hörmət və ehtiram hissi duyuram” (3, c.III, s.473).

Həmin çıxışında ümummillə liderimiz Azərbaycan kitabı haqqında belə demişdir . “Azərbaycanda kitab çapının tarixi böyükdür. Yaxın keçmişdə Azərbaycan Respublikası onun 400 illiyini qeyd etmişdir. Keçmiş dövrlərdə məzmununa və formasına görə müxtəlif, çox maraqlı nəfis kitablar buraxılmışdır. Bu nəşrlər dünyanın bir çox ölkələrində də Azərbaycanı təmsil edir, onun haqqında biliklər verir.” (3, c. III, s.473)

Ümumilikdə qeyd etmək lazımdır ki, köməkçi göstərici çoxcildlikdən istifadəni asanlaşdırmaq baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Çoxcildlikdən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədini daşıyan II göstərici də nəşr olunmuşdur. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və M.F.Axundov adına Milli kitabxananın birgə layihəsi olan bu göstərici 2010-cu ildə çapdan çıxmışdır. Göstərici 512 səhifədən ibarətdir və “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin X və XXVIII cildlərindən oxucuların istifadəsini asanlaşdırmaq baxımından olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu göstəricidə də digərində olduğu kimi materiallar “Qeydlər”, “Şəxsi” və “Coğrafi” adlar bölməsində əlifba sırası ilə düzülmüşdür.

“Qeydlər” bölməsində digər bölmələrdə (“Coğrafi adlar”, “Şəxsi adlar”) verilən məlumatların izahlı açıqlaması verilir. Qeydlər bölməsinə nəzər saldıqda aydın olur ki, çoxcildlikdə N.Xəzri, N.Zeynalova, M.Gülgün, M.Füzuli, M.T.Sidqi, M.Dilbazi, Anar, Məhəmməd Peyğəmbər, A.Babayev kimi görkəmli şəxsiyyətlər haqqında olan məlumatlar çoxcildliyin müvafiq bölmələrində əks olunur. Lakin göstəricidə qeyd olunan şəxslərin vəzifəsi çoxcildliyin nəşr edildiyi zamana müvafiq qeyd edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələr ilə münasibətlərini müəyyən etmək məqsədilə göstəricidəki ölkələr haqqında olan qeydlərə nəzər yetirmək kifayətdir. Göstəriciyə nəzər yetirdikdə aydın olur ki, Amerika Birləşmiş Ştatları haqqında ümummilli liderin çıxışları göstəricinin müvafiq cildlərinin (c. XI; XII; XVI; XIX; XX; XXI; XXII; XXIV; XXV; XXVII) müvafiq səhifələrində əks olunmuşdur. Ancaq Moldova respublikası haqqında isə cəmi I cildə- XXIV cildin 265 və 307-ci səhifələrində materiallar verilmişdir.

Şəxsi adlar göstəricisində ümummilli liderin müxtəlif şəxsiyyətlər haqqında olan bir-birindən dəyərli çıxışlarının yer aldığı cildlər haqqında olan məlumatlar oxuculara təqdim olunmuşdur. Bu bölmədə verilmiş məlumatlar H.Əliyevin dahi şəxsiyyətlər haqqında fikirlərini öyrənmək baxımından olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir. Burada həm xarici, həm də azəri sənətkarlar haqqında olan məlumatlar əlifba sırası ilə düzülmüşdür. Göstəriciyə əsasən müəyyən etmək olar ki, H.Əliyevin R.Rza haqqında çıxışları XIII; XV; XVII; XVIII; XIX; XXVI; XXVII; XXVIII cildlərdə, Nigar Rəfibəyli haqqında fikirləri XIII; XV; XIX; XXV cildlərdə, yazıçı Anar haqqında düşüncələri isə XIII; XIV; XV; XVII; XIX; XXII; XXIII; XXV; XXVI; XXVIII cildlərdə verilmişdir. Göstəricinin XIII cildinin IX səhifəsində Azərbaycan yazıçılarının X qurultayı ərəfəsində yaşlı nəsildən olan görüşündən giriş sözü əksini tapmışdır. Ulu öndər Azərbaycan ədəbiyyatına olan sevgisini öz çıxışında belə əsaslandırmışdır: “Mən düşünürəm ki, Azərbaycan xalqının müsbət keyfiyyətlərindən biri də odur ki, mədəniyyətə, ədəbiyyata daim diqqət göstərib və hörmət ediblər. Bilmirəm bəlkə səhv edirəm ancaq yazıçıya, şairə, mədəniyyət xadiminə bizim Azərbaycandakı kimi hörmət və

ehtiram bəlkə də az yerlərdə tapılar. Bunun kökləri var, çünki bizim ədəbiyyatımız da, mədəniyyətimiz də zəngindir, ədəbiyyatımızı, mədəniyyətimizi və tariximizi zənginləşdirən dahi şəxsiyyətlərimiz də olubdur. Ona görə də xalq bu şəxsiyyətlərlə həmişə fəxr edərək, onların yaratdıqlarını həmişə sevə-sevə oxuyaraq mədəniyyətə, ədəbiyyata hörməti nəinki saxlayıb, hətta artırır. (4,c.XIII,s.9)

Hörmətli prezidentin çıxışından sonra Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri yazıçı Anar, Xalq şairi Qabil, yazıçı Əkrəm Əylisli, Respublika Mətbuat və İnformasiya Naziri yazıçı Elçinin dinlənən çıxışları müvafiq dildə yer almışdır.

Göstəricinin son bölməsi “Coğrafi adlar” bölməsi adlanır. Bu bölmədə müxtəlif ölkə, şəhər, çaylar, dənizlər və müxtəlif coğrafi obyektlər haqqında olan materiallar əlifba sırası ilə düzülmüşdür. Beləliklə də “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin X-XXVIII cildlərində materiallar bu bölmədə toplanmış və oxuculara təqdim olunmuşdur. Bakı haqqında ulu öndərin fikirlərini, çıxışlarını əks etdirən materillər çoxcildliyin X cildindən XXVIII cildə qədər olan bütün cildlərdə əks olunmuşdur.

Bildiyimiz kimi bütün dünyada məşhur olan Bakı-Ceyhan neft kəmərinin salınmasında ümummilli lider Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətləri olmuşdur. Onun böyük söyləri nəticəsində Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri 1998-ci il oktyabrın 29-da Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Qazaxıstan, Özbəkistan prezidentləri və ABŞ-ın Energetika naziri Bakı-Tbilisi-Ceyhan marşrutunu müdafiə edən “Ankara bəyən-naməsini imzalamışlar. Uzunluğu 1695 km olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri 2006-cı ildə istifadəyə verilmişdir. (5,s.40)

Heydər Əliyevin bu məsələ ilə bağlı bütün çıxışları “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyininXX; XXI; XXII; XXIII; XXIV; XXV; XXVI; XXVII; XXVIII cildlərində yer almışdır. “Xam neftin Azərbaycan respublikası, Gürcüstan və Türkiyə respublikasının əraziləri ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri vasitəsilə nəql edilməsinə dair Azərbaycan respublikası, Gürcüstan və Türkiyə respublikası arasında saziş”in imzalanması mərasimindəki nitqində Heydər Əliyev qətiyyətlə bu fikri söyləmişdir: “Mən bu gün böyük iftixar hissi keçirirəm. Ona görə ki, beş il bundan öncə, 1994-cü ilin sentyabr ayında Bakıda imzalanmış “Əsrin müqaviləsi” adlı böyük neft müqaviləsinə, Xəzər dənizinin neft və qaz ehtiyatlarından müştərək istifadə etmək üçün yaranmış konsorsiumun tərkibinə Azərbaycan, Amerika Birləşmiş Ştatları, Avropa ölkələri, Türkiyə və Rusiya daxildir-lər və bu müqavilənin imzalanmasından beş il keçəndən sonra həmin müqavilə imzalanarkən nəzərdə tutulmuş Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft

kəmərinin həyata keçirilməsi üçün artıq bu gün bu sənədlər imzalandı. Məlumdur ki, bu, asan iş deyildi. Bizim qarşımızda çox böyük çətinliklər var idi. “Əsrin Müqaviləsi”ni imzalayanda da biz böyük çətinliklərlə rastlaşdıq. Sonra da Bakı–Ceyhan neft kəmərinə çəkmək üçün bizim qarşımızda çox böyük maneçiliklər, əleyhimizə çıxanlar var idi. Ancaq biz öz iradəmizi itirmədik, başladığımız işi axıra çatdırdıq.” (3.c.XXIII,s.74)

Nəticə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, ulu öndərimiz Heydər Əliyevə həsr olunmuş “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinə verilmiş köməkçi göstəricilər Heydər Əliyev irsini tədqiq edən elmi işçilər üçün, eyni zamanda onun irsini öyrənən yeni nəsillər üçün böyük əhəmiyyətə malikdir, bütövlükdə cəmiyyətin bibliografik təminatında əvəzəlməz bibliografik ehtiyatdır.

ƏDƏBİYYAT

1. “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. //Azərbaycan,1999.-14 mart.
2. Dövlətçilik müdrikliyi Azərbaycan müstəqillik yollarında mövzusunda elmi-nəzəri konfransın materialları (2 may 2002-ci il (tarixi həqiqətlər, faktlar və reallıqlar) Bakı: Universiteti Nəşriyyatı,2002.- 526 s.
3. Əliyev Heydər// Müstəqilliyimiz əbədidir.XXXVIII c.-də.I c.-Azər nəşr, 1997.- 612 s.
4. Heydər Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir. Coxcildliyin I-X cildlərinin köməkçi göstəricisi (Qeydlər, şəxsi və coğrafi adlar göstəriciləri)/ M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli kitabxanası.-Bakı,2010.-512s
5. Heydər Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir. Coxcildliyin X-XXVIII cildlərinin köməkçi göstəricisi (Qeydlər, şəxsi və coğrafi adlar göstəriciləri)/ M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli kitabxanası.-Bakı,2010.-512s
6. Xələfov A.A. Kitabxanaşünaslığa giriş. Dərslik. I hissə.-B., Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2001.-400 s.
7. Xələfov A.A. Kitabxanaşünaslığa giriş. Dərslik. II hissə.-B., Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2003.-314 s.
8. Xələfov A.A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi: Dərslik. II hissə.- B.: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2007.-552 s.

X. ХАЛИЛОВА

**ПОИСКОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ МНОГОТОМНОГО
“MÜSTƏQİLLİYİMİZ ƏBƏDİDİR” ПОСВЯЩЕННОМУ
ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЕ ЛИДЕРА ГАЙДАРА АЛИЕВА
РЕЗЮМЕ**

В статье находит отражение анализ вспомогательных указаний из многотомника "Наша независимость вечна", посвященной личности Гейдар Алиева и дана информация о роли указаний в обеспечении библиографического информирования общества в целом.

X.XALILOVA

**SEARCH OPPORTUNITIES OF THE VOLUMINOUS
EDITION NAMED “MÜSTƏQİLLİYİMİZ ƏBƏDİDİR” WHICH
WAS DEDICATED TO NATIONAL LEADER HEYDAR ALIYEV
SUMMARY**

The article reflects the analysis of the auxiliary indexes named “Müstəqilliyimiz əbədidir” which was dedicated to Heydar Aliyev. The article informs people about the information security of that auxiliary indexes.